Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti, Psixologiya va ijtimoiy siyosiy fanlar fakulteti, "Falsafa va milliy g'oya" kafedrasining "Amaliy siyosatshunoslik" faniga tayyorlangan fan dasturiga

TAQRIZ

"Fuqoralik jamiyati" fan dasturida talabalarda Nodavlat notijorat tashkilotlarini va fuqarolik jamiyatining boshqa institutlarini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashning amaldagi tartibini takomillashtirish, unga doir asosiy konsepsiyalar bilan tanishtirish ochib berilgan.

Fan dasturida fanning vazifasi – keng jamoatchilikning to'g'ridan-to'g'ri taklif va mulohazalarini inobatga olgan holda, davlat grantlari va ijtimoiy buyurtmalar uchun tanlovlarning ustuvor yo'nalishlarini shakllantirish va e'lon qilish roli va ahamiyatini tushuntirish; eng yangi zamondagi davlat grantlari va ijtimoiy buyurtmalar uchun e'lon qilingan tanlovlarga taqdim etilgan loyihalarni baholash jarayonlarining jamoatchilikka oshkoraligini ta'minlash, ularning o'ziga xos xususiyatlari ochib berilgan.

Talabalarning istiqbolda davlat va siyosat sohalarida tadqiqotlarni rivojlantirish va umumjahon siyosiy tamoyillarini baholay olish qobiliyatini egallashi uchun jahon siyosiy ta'limotini rivojlanishiga hissa qo'shgan mutafakkirlarning vakillari tomonidan ishlab chiqilgan siyosatga oid nazariyalarni mustaqil ravishda tahlil etish ko'nikmalarini shakllantirish; talabalarni fanni rivojlantirishga oid tahlil qilish va tizimli yondashuvga o'rgatish.tafakkur tarzining ko'rinishlari, ularning dolzarb muammolari va ilmiy tafakkur tarzining mohiyati xususida chuqur bilim olish, hamda ularda o'z-o'zini anglash va to'g'ri fikrlash mahorati, ko'nikma va malakalarini shakllantirishdan iborat.

"Fuqoralik jamiyati" fanidan tayyorlangan fan dasturi mazmunan va tuzilishi jihatidan OTM fan dasturlariga qo'yilgan talablarga javob beradi deb hisoblayman va uni barcha ta'lim yo'nalishlari talabalari uchun ta'lim jarayonida foydalanishga tavsiya etaman.

Respublika Ma'naviyat va ma'rifat markazi huzuridagi Ijtimoiy-ma'naviy tadqiqotlar boshlig'i, siyosiy fanlari

M.Musayev

H. Samadov

Psixologiya

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI PSIXOLOGIYA VA IJTIMOIY-SIYOSIY FANLAR FAKULTETI

Ro'yxatga olindi: № БД-60420200 2024 yil "13" 12	"TASDIQLAYMAN" SamDU rektori: _____ R.I.Xalmuradov 2024 yil "__"_____

Fuqarolik jamiyati
FAN DASTURI

Bilim sohasi:	400 000 – Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	420000 – Huquq
Ta'lim yo'nalishi:	60420200- Davlat va jamiyat boshqaruvi

Samarqand 2024

Fan/modul kodi FUQ 1305	O‘quv yili 2025-2026	Semestr 3	ECTS – Kreditlar 5
Fan/modul turi Majburiy fan	Ta’lim tili O’zbek		Haftadagi dars soatlari 4 soat

1.	Fan nomi	Auditoria mashg’ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Jami:
	Fuqarolik jamiyati	64	86	150

II Fanning maqsadi (FM)

2 **Fanni o’qitishdan maqsad** - talabalarga fuqarolik jamiyatining shakllanish va rivojlanish jaraènida olib borilaètgan islohotlar, ularni amalga oshirish strategiyasining mazmun-mohiyati, fuqarolik jamiyatida inson, davlat va jamiyatning o’zaro munosabati, mamlakatni demokratlashtirish va modernizatsiyalashning asosiy tamoyillari, fuqarolik jamiyatini shakllantirish va rivojlantirishda O’zbekistonning o’ziga xos xususiyatlari to’g’risida chuqur bilim berish orqali ularda faol fuqarolik pozitsiyasi va mas’uliyatini shakllantirishdan iborat.

O‘quv fanining vazifasi - fuqarolik jamiyati fanining predmeti, ob’ekti, maqsad va vazifalarini o’rganish, fuqarolik jamiyati haqidagi g’oya, yo’nalish va nazariyalarni tahlil qilish; huquqiy davlat va fuqarolik jamiyatining asosiy belgilari va o’zaro ta’sir etish mexanizmlari, fuqarolik jamiyatini barpo etishning ijtimoiy-sièsiy, huquqiy va ma’naviy asoslari to’g’risida tushunchalar berish; taraqqiètning —o’zbek modelil va fuqarolik jamiyatini barpo etishning ilmiy-metodologik asoslari èritish, O’zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo’yicha —Harakatlar strategiyasilning mazmun-mohiyatini tushuntirish; talabalarning fuqarolarning o’zini o’zi boshqarish organlari faoliyati, jamoatchilik nazorati va davlat organlari faoliyatining ochiqligini ta’minlanish to’g’risida tasavvurlarini boyitish.

II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg’ulotlari)

II.I Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

Mashg’ulotlar shakli: ma’ruza (M) (32)

M1 **“Fuqarolik jamiyati” fanining predmeti, obyekti, maqsad va vazifalari**

Fuqarolik jamiyati ijtimoiy xayotning fyenomyeni. Fuqarolik jamiyati insoniyat taraqqiyotining - yuqori bosqichi. Fuqarolik jamiyati qurish mamlakatimizning asosiy stratyegik pirovard maqsadi. Fuqarolik jamiyati tushunchasining kyelib chiqishi va uning shakllanishining asoslari. Fuqarolik jamiyati fanining pryedmyeti va obyekti. Fuqarolik jamiyati fanining maqsadi, o’quv, ilmiy, amaliy va tarbiyaviy vazifalari, funksiyalari. Fuqarolik jamiyati fanining boshqa ijtimoiy fanlar bilan o’zaro bog’liqligi va o’ziga xos xususiyatlari.

M2 **Fuqarolik jamiyati g’oyalari evolyusiyasi**

Fuqarolik jamiyati tushunchasining tarixiy ildizlari va ularning turli

“FALSAFA VA MILLIY G‘OYA” KAFEDRASIDA O‘TILADIGAN “AMALIY SIYOSATSHUNOSLIK” FANIDAN TUZILGAN FAN DASTURIGA TAQRIZ

“Fuqoralik jamiyati” fan dasturida talabalarda qadimgi dunyodan hozirgi davrgacha evolyusiyaviy tarzda rivojlanayotgan siyosat, unga doir asosiy konsepsiyalar bilan tanishtirish ochib berilgan.

Fan dasturida fanning vazifasi – Ijtimoiy sheriklik doirasini kengaytirish, ushbu munosabatlarning samaradorligi va natijadorligini oshirish, shuningdek, ijtimoiy sheriklik subyektlarining jamoatchilik oldidagi hisobdorlik mexanizmlarini joriy etish maqsadida “Ijtimoiy sheriklik to‘g‘risida”gi Qonunni takomillashtirish bo‘yicha asoslantirilgan takliflari ishlab chiqilgan va ularning o‘ziga xos xususiyatlarini ochib berilgan.

Talabalarning istiqbolda davlat va siyosat sohalarida tadqiqotlarni rivojlantirish Fuqarolik jamiyati institutlarini terrorchilik faoliyatida yoki ommaviy qirgin qurolini tarqatishda ishtirok etayotgan yoki ishtirok etishda gumon qilinayotgan shaxslar ro‘yxati bilan doimiy ravishda tanishtirib borish tizimini joriy etishga oid nazariyalarni mustaqil ravishda tahlil etish ko‘nikmalarini shakllantirish; talabalarni fanni rivojlantirishga oid tahlil qilish va tizimli yondashuvga o‘rgatish tafakkur tarzining ko’rinishlari, ularning dolzarb muammolari va ilmiy tafakkur tarzining mohiyati xususida chuqur bilim olish, hamda ularda o’z-o’zini anglash va to’g’ri fikrlash mahorati, ko’nikma va malakalarini shakllantirishdan iborat. Yaratilgan fan dasturi oliy ta’lim tizimida bakalavr bosqichi talabalari uchun o‘tilagan “Fuqoralik jamiyati” fanining mazmuni va o‘tilishi tartibini, talabalar tomonidan o‘zlashtirilishi lozim bo‘lgan bilim hamda ko‘nikmalar hajmini belgilab beradigan rasmiy pedagogik hujjat hisoblanadi.

“Fuqoralik jamiyati” fanidan tayyorlangan fan dasturi mazmunan va tuzilishi jihatidan OTM fan dasturlariga qo‘yilgan talablarga javob beradi deb hisoblayman va uni barcha ta’lim yo‘nalishlari talabalari uchun ta’lim jarayonida foydalanishga tavsiya etaman.

“Falsafa va milliy g‘oya” kafedrasi dotsenti **M.Muxtorov**

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI PSIXOLOGIYA VA IJTIMOIY SIYOSIY FANLAR FAKULTETI

	3. Мирзиёев Ш.М. Янги Ўзбекистон стратегияси. Тошкент: —Ўзбекистон, 2021.-464 б. 4. Қирғизбоев М. Фуқаролик жамияти: генезиси, шаклланиши ва ривожланиши. – Т.: Ўзбекистон, 2010. 5. Жалилов А бошқалар. Фуқаролик жамияти асослари. – Т.: Baktria press, 2015.
	Tavsiya qilinadigan qo'shimcha adabiyotlar
Q1.	O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. - T.: O'zbekiston, 2020.
Q2.	Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. T.: "O'zbekiston", 2017. — 488 b.
Q3.	Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 1-jild. - T.: "O'zbekiston", 2017. - 592 b.
Q4.	Mirziyoyev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. 2-jild. T.: "O'zbekiston", 2018. - 508 b.
Q5.	Қирғизбоев М. Фуқаролик жамияти: назария ва хорижий тажриба. – Т.: Янги аср авлоди, 2006.
	Axborot manbalari:
A1	www.prezident.uz – O'zbekiston Respublikasi Prezidentining rasmiy veb-sayti
A2	www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali.
A3	www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
A4	www.ziyonet.uz - Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi Ta'lim portali
8.	Fan dasturi Samarqand davlat universiteti O'quv uslubiy Kengashining 2024 yil "27" 08 dagi 1-son bayonnomasi bilan ma'qullangan.
9.	**Fan/modul uchun mas'ul:** Samadov A.R. – Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti, Psixologiya va ijtimoiy siyosiy fanlar fakulteti, "Falsafa va milliy g'oya" kafedrasi dotsenti Taniqulov Jonibek
10.	**Taqrizchilar:** - Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti, Psixologiya va ijtimoiy siyosiy fanlar fakulteti, "Falsafa va milliy g'oya" kafedrasi dotsenti (ichki) M.Muxtorov Respublika Ma'naviyat va ma'rifat markazi huzuridagi Ijtimoiy tadqiqotlar instituti bo'limi boshlig'i, siyosiy fanlar doktori (DSc) (tashqi) Musayev M

Universitetning 2024-yil 16- avgustdagi 301-ij buyrug'i asosida Fan dasturlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini ishlab chiqishga ma'sul ishchi guruhi:

Rais – M.Normamatova

Falsafa va milliy g'oya kafedra mudiri — **prof. A.Samadov**

Psixologiya va ijtimoiy-siyosiy fanlar fakulteti dekani — **prof. A.O. Aymatov**

SamDU o'quv ishlari Bo'yicha prorektor — **prof. A.Soleev**

	tavsiflari. Sharq va G'arb sivilizasiyalarida fuqarolik jamiyati tushunchasiga oid o'ziga xos yondshuvlar. Fuqarolik jamiyatining antik paradigmasi. SHarq mamlakatlarida fuqarolik jamiyati haqidagi ilk qarashlar. O'rta asrlarda fuqarolik jamiyati g'oyalarining rivojlanishi. YAngi davrda fuqarolik jamiyatining paradigmalarini yaratilishi. G'arb mamlakatlarida fuqarolik jamiyati paradigmasining rivojlanish an'analari. SHarq sivilizasiyasida Yangi davrda fuqarolik jamiyati paradigmasining o'ziga xosligi. Fuqarolik jamiyatining zamonaviy konsyepsiyalar.
M3	**Fuqaro, fuqaroviylik va faol fuqarolik pozisiyasi** Fuqaroviylik tushunchasi. Fuqaroviylikning asosiy byelgilari va myezonlari. Fuqaroning o'z haq-huquqlarini tushuniish va uni amaliyotda qo'llash ko'nikmasi va boshqa fuqarolarning haq-huquqlarini hurmat qilishi. Fuqaroning o'z hatti-harakati uchun shaxsiy javobgarligi. Fuqaroning davlat va jamiyat oldida o'z huquqiy va ahloqiy mas'uliyatini anglashi. Fuqaroviylikni faollik nuqtai nazaridan shartli ravishda darajalarga bo'lish va unga ta'sir ko'rsatuvchi omillar. Fuqarolik ongining jamiyat hayotida turli shakllarda namoyon bo'lishi va o'ziga xos xususiyatlari. Fuqaroviy ong jamiyatni birlashtiruvchi kuch sifatida.
M4	**Qonun ustuvorligi - fuqarolik jamiyatining muhim omili** Qonun ustuvorligi tushunchasi. Fuqarolik jamiyati qurishda qonun ustuvorligi tamoyilining mustahkamlanishi. Hokimiyatlarning bo'linish tamoyili va konsyeptual asoslari. Konstitusiya va qonunlarda adolat hamda inson manfaatlarining ustuvorligi. Qonun ustuvorligini ta'minlash myexanizmlarining ishlab chiqilishi. Fuqarolarda qonunga itoatkorlik tuyg'usini shakllantirish. Sud-huquq tizimini isloh qilish. Dyemokratik talablarga mutanosib kyeladigan mustahkam qonunchilik bazasining yaratilishi.
M5	**Mamlakatni yangilash va modernizasiya qilish – fuqarolik jamiyatini rivojlantirishning ustuvor sharti** Modernizasiya tushunchasining mazmuni va mohiyati. Ijtimoiy-gumanitar fanlardagi modernizasiya konsepsiyalari. Modernizasiyaning nazariy-metodologik modellari. Modernizasiya nazariyalarining evolyusiyasi. Modernizasiya turlari, mexanizmlari va asosiy bosqichlari. Modernizasiya jarayonlarining maqsad va vazifalari. Demokratik taraqqiyot modernizasiya jarayonlarini yetakchi asosi. Mamlakatimizdagi yangilanish va modernizasiya jarayonlarining asosiy yo'nalishlari va o'ziga xos jihatlari. Mamlakatimizni isloh etish va modernizasiya qilish jarayonlarining izchilligi va bosqichma-bosqichligi. "Yangi uy qurmay turib, eskisini buzmang", "Islohot islohot uchun emas, avvalo, inson uchun" degan qoida va tamoyillarning ahamiyati va dolzarbligi. Mamlakatimizda modernizasiya jarayonlarining konseptual zaminlarining asoslanishi va rivojlantirilishi. Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan o'zgarishlarning qonunchilik, huquqiy va normativ bazasi

	chuqurlashtirilishi va kengaytirilishi. Mamlakatimizda demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish konsepsiyasida "davlat hokimiyati va boshqaruvini demokratlashtirish" ustuvor vazifa etib belgilanishi. Davlat boshqaruvini modernizasiyalash sharoitida davlat hokimiyati tarmoqlarining "bir-birini tiyib turish va muvozanatda saqlash" tamoyilining mohiyati va hokimiyatlar taqsimlanish amaliyotidagi ifodasi. Mamlakatimizdagi demokratik islohotlar va yangilanishlarning Konstitusiya va qonunlarimizda izchil ravishda aks etishi.
M6	**Saylov huquqi erkinligi – fuqarolik jamiyatining sharti** Erkin saylovlar fuqarolik jamiyatining asosiy belgisi. Saylov tushunchasi va turlari. Xalqaro saylov standartlari va O'zbekiston qonunchiligi. Saylovning asosiy tamoyillari. Davlatning asosiy organlari saylanishi, ularning saylovchilar oldida hisob berishi, tayinlash yo'li bilan shakllanadigan davlat organlarining saylovchi tashkilotlar oldidagi javobgarligi. Fuqarolarning sièsiy-ijtimoiy jihatdan yetukligi uning ijtimoy haètida faol ishtirok etishi bilan belgilanishi. Erkin saylovlarni o'tkazishda ommaviy axborot vositatalarining roli.
M7	**Korruptsiyaga qarshi kurash – fuqarolik jamiyatini rivojlantirishning ustuvor sharti** Korruptsiya va unga qarshi kurash tushunchasi. Korruptsiyaga qarshi kurash borasida xalqaro huquqiy hujjatlar. Birlashgan Millatlar Tashkiloti homiyligida qabul qilingan EKOSOS (BMTning iqtisodiy va ijtimoiy kengashi)ning Korruptsiyaga qarshi kurash rezolyutsiyasi (1995 yil), Davlat mansabdor shaxslarining xalqaro axloq kodeksi (1996 yil). Millatlararo uyushgan jinoyatchilikka qarshi kurash konventsiyasi (2000 yil). 2008 yil iyul oyida O'zbekiston Respublikasini BMTning —Korruptsiyaga qarshi kurash konventsiyasilga qo'shilishi. O'zbekiston Respublikasi —Korruptsiyaga qarshi kurashish to'g'risidalgi qonuni.(2017 yil fevral). Korruptsiya fuqarolik jamiyati rivojlanishiga zid bo'lgan salbiy voqiylik. Korruptsiyaga qarshi kurash ishlarida fuqarolar hamda fuqarolik jamiyati institutlarining ishtirok etishi.
M8	**O'zbekistonda fuqarolik jamiyatini barpo etishning ilmiy-metodologik, nazariy asoslari.** O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyev tomonidan mamlakatimizda yangi huquqiy demokratik davlat va fuqarolik jamiyatini barpo qilishning kontseptual zaminlarining asoslab berilishi. Rivojlangan mamlakatlarning taraqqièt modellari. Taraqqiètning —O'zbek modelini yaratilishining sièsiy-ijtimoiy, tarixiy asoslari. asosiy tamoyillari, mohiyati va o'ziga xos xususiyatlari. Mamlakatni yangilash va modernizatsiya qilish – fuqarolik jamiyatini rivojlantirishning ustuvor sharti. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirishning 2017-2021 yillarga mo'ljallangan —Harakatlar strategiyasi, O'zbekstonning rivojlanish strategiyasi (2030 yilgacha) asosiy yo'nalishlari va vazifalari.

	bosqichlari va o'ziga xos xususiyatlari.

"Fuqarolik jamiyati"fani bo'yicha mustaqil ta'lim mavzulari uning mazmunini yoritish maqsadida tanlangan va talabada shu haqida bilim ko'nikmasini shakllantirish nazarda tutilgan. siyosiy madaniyat, mafkura va antropologiyaning mazmuni, mohiyati, tasnifini, uning rivojlanishi, nazariyalari bir-biri bilan bog'liq jihatlar to'g'risida tasavvurga ega bo'lishi; siyosiy madaniyatning xulq-atvor jihati: shakllari va stereotiplar, siyosiy mafkura hokimiyat munosabatlarini aks ettiruvchi omil ekanligini, liberalizm va neoliberalizm, konservatizm va neokonservatizm, sotsial demokratiyaga doir xususiyatlarni bilishi va ulardan foydalana olishi; rivojlangan mamlakatlar siyosiy madaniyati, mafkurasini siyosiy tahlil qila oladi, hokimiyat va davlatning kelib chiqishi, antropologiyasi haqidagi bilimlar asosida mushohada yurita olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.Ushbu mavzu haqida keyingi tadqiqotlar olib borgan ekspeditsiya faoliyati ham keng ma'lumotlar berib ular haqida ham o'quvchilar bilim ko'nikmasiga ega bo'ladi. Shu mazmunda MT da nazarda tutilgan mavzular haqida talabalar ish olib borishadi. Barcha keltirilgan mavzularni har biri to'g'risida talabalar qay tarzda o'zlashtirish, bilim ko'nikmasiga ega bo'lish mexanizmi fanning sillabusida ochib beriladi.

3.	**V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: - **"Fuqarolik jamiyati"** fanidan talabalar, ushbu davrda tarixiy tadqiqotlar ko'lami, davrning o'z dolzarb muammosini tadqiqotlarning metodologik asoslari haqida ***tasavvur va bilimga ega bo'lishi;*** - Talaba **"Fuqarolik jamiyati"** fanining alohida fan sifatida mavqyeiga ega bo'lishi, o'rganilayotgan davr va bugungi kun tarix fanining dolzarb muammolarini to'g'ri talqin qilish ***ko'nikmalariga ega bo'lishikerak.*** - Talaba o'zlashtirayotgan fan bo'yicha egallagan bilimlarini tahlil qilish to'plangan tarixiy tajribani ilmiy va pedagogik amaliyotda samarali qo'llash ***malakalariga ega bo'lishikerak.***
4.	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • *munozara,* • *o'z-o'zini nazorat.* • "Aqliy hujum", • "Muammo"; • Krossvord • Annogrammalar • Ko'chma dars mashg'ulotlari
5.	**VII. Kreditni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy nazorat shakllari, hamda mustaqil ta'limda berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish

	Asosiy adabiyotlar
A1.	1. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови // Ўзбекистон Республикасининг Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 24 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузаси 07-12-2016.– Тошкент: —Ўзбекистонl, 2017. – 48 б. 2. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажагимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамиз. - Тошкент: —Ўзбекистон, 2017.-491 б.

	faoliyatining o'ziga xosligi.
12.	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirzieèning —O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risidalgi Farmonida (7 fevralь 2017 yil) belgilangan asosiy yo'nalishlar.
13.	Virtual qabulxonalar jamiyatni demokratlashtirish me'zoni.
14.	Xalq qabulxonalarining tashkil etilishi fuqaro faolligini oshirish omili.
15.	Mahalla fuqarolik jamiyati instituti sifatida. (O'zingiz yashaètgan mahalla faoliyati misolida tahlilni amalga oshiring).
16.	Ekologiya sohasidagi NNT faolyatini tahlil eting.
17.	Iqtisodièt sohasida professional uyushmaning fuqarolik instituti sifatidagi faoliyatini tahlil qiling.
18.	O'zbekistonda faoliyat ko'rsataètgan biror-bir sièsiy partiyaning boshlang'ich tashkilotining fuqarolik jamiyati instituti sifatidagi faoliyatiga baho bering.
19.	O'zbekistonda fuqarolik jamiyati rivojlanishida tadbirkorlar qatlamining o'rni.
20.	Siz faoliyat yuritaètgan muassasadagi Kasaba uyushmasi faoliyatiga baho bering.
21.	Fuqarolik jamiyati institutlari oldida turgan muammolarni tahlil qiling. (Biror-bir institut faoliyati misolida).
22.	Ta'lim sohasini boshqarishda fuqarolik jamiyati institutlarining roli (xorijiy amalièt).
23.	Qadimgi va uyg'onish davri Sharq mutafakkirlari asarlarida adolatli jamiyat to'g'risidagi fikr va g'oyalar .
24.	Xalqaro va mahalliy NNTlarning fuqarolik jamiyatini barpo etishdagi roliga baho bering.
25.	Xorijiy NNTlarning fuqarolik jamiyatini shakllantirishdagi roli.
26.	Fuqarolik jamiyati bo'yicha mumtoz ta'limotlar tahlili (keltirilgan olimlardan bir èki ikkitasining ta'limotlari misolida: A.Fergyuson, F.Bekon, G.Grotsiy, T.Gobbs, Dj.Lokk, D.Yum, B.Spinoza, J.J.Russo, Sh.Monteskьe, V.Gegel, A.Tokvil, A.Gramshi)
27.	Fuqarolik jamiyatining asosiy belgilari va tamoyillari.
28.	G'arbda fuqarolik jamiyati shakllanishi va rivojlanishining asosiy

M9	**O'zbekistonda fuqarolik jamiyati institutlarining shakllanishi va rivojlanishi** Fuqarolik jamiyatining shakllantirish va rivojlantirishda dyemokratik institutlarning tutgan o'rni. Ko'ppartiyaviylik – fuqarolik jamiyat barpo etishning muhim sharti. Siyosiy partiyalarning Oliy Majlis Syenat, Qonunchilik palatasi, xalq dyeputatlari kyengashlaridagi faoliyatini takomillashtirish. O'zbyekistonda nodavlat notijorat tashkilotlarining fuqarolik jamiyati instituti sifatida rivojlanishi uchun yaratilgan shart-sharoitlar. O'zbyekistonda fuqarolik jamiyati institutlarini rivojlantirish istiqbollari.
M10	**Axborot sohasini isloh qilish, axborot va so'z erkinligini ta'minlash.** Fuqarolik jamiyatini barpo etish jarayonida axborot sohasini isloh qilish, so'z va axborot erkinligi. Ommaviy axborot vositalarini jamiyatni dyemokratlashtirish va fuqarolar erkinligini ta'minlashning muhim sharti sifatida. Axborot va so'z erkinligini ta'minlashning asosiy usullari. (Ochiq muloqot, Xalqaro Pryess klub, YOshlar Pryess klubi) Fuqarolarning elyektron murojaatlari va —Xalq qabulxonalari.
M11	**Fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari.** O'zbekistonda demokratik jamiyat barpo etishda fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlarining o'rni. —Kuchli davlatdan - kuchli fuqarolik jamiyat saril kontseptsiyasi. Mahalla faoliyatining tashkiliy asoslarini yanada takomillashtirish, uning vazifalari ko'lamini kengaytirish, davlat hokimiyati va boshqaruv organlari bilan o'zaro yaqin munosabatlarini ta'minlash. Fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari faoliyatini takomillashtirishning asosiy yo'nalishlari.
M12	**Jamoatchilik nazorati va davlat organlari faoliyatining ochiqligi. Ijtimoiy sherikchilik.** Jamoatchilik nazorati tushunchasi. Jamoatchilik nazorati tizimi, subyektlari, shakllari va turli ko'rinishlari. Vakolatli fuqarolik jamiyati institutlarining davlat hokimiyati organlari ustidan jamoatchilik nazorati. Davlat organlari faoliyatining ochiqligini ta'minlash myexanizmlari. Jamoatchilik nazorati to'g'risidagi qonunning qabul qilinishi va uning ahamiyati. Ijtimoiy shyeriklik tushunchasi va uning talqinlari. Ijtimoiy shyeriklikning rivojlanishining nazariy-huquqiy asoslari. Hamkorlik va ijtimoiy shyeriklik. Ijtimoiy shyeriklikning turlari, maqsad va vazifalari, subyektlari, tashkiliy-huquqiy myexanizmlari. Ijtimoiy shyeriklik to'g'risidagi qonunning qabul qilinishi va ahamiyati.
M13	**Ijtimoiy sheriklik.** Ijtimoiy sheriklik tushunchasi va uning talqinlari. Ijtimoiy sheriklikning rivojlanishining nazariy-huquqiy asoslari. Hamkorlik va ijtimoiy sheriklik. Ijtimoiy sheriklikning turlari, maqsad va vazifalari, sub'ektlari, tashkiliy-huquqiy mexanizmlari. Ijtimoiy sheriklik to'g'risidagi qonunning qabul qilinishi va ahamiyati.

M14	**Faol fuqarolik pozisiyasiga ega bo'lgan yosh avlodni tarbiyalashning asosiy yo'nalishlari.** Fuqarolik pozisiyasi tushunchasi va uni shakllantiradigan asosiy omillar. Fuqaro ongi, madaniyati, dahldorlik hissi va ma'uliyat tushunchalari. Yoshlarda fuqarolik pozisiyasini shakllantirishning ijtimoiy-ma'naviy va axloqiy jihatlari. Fuqarolik jamiyatini rivojlantirishda fuqarolik madaniyati va mas'uliyatining o'rni. O'zbekistonda yoshlarga oida davlat siyosatining strategik yo'nalashilari. Barkamol avlodni tarbiyalash g'oyasi va uni amalga oshirish mexanizmlari. Ularni rivojlantirish ning asosiy yo'nalishlari, vosita va mexanizmlari. O'zbekistonda yoshlarga oida davlat siyosati. Yoshlar bugungi va ertangi kunimizning xal qiluvchi kuchi. Barkamol avlod – yurt tayanchi. Yoshlar mas'uliyatini oshirishning tashkiliy-amaliy jihatlari.
M15	**O'zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish strategiyasi va konsepsiyalari haqida umumiy tushuncha** "O'zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish strategiyasi" kursining predmeti. O'quv kursining maqsadi va vazifalari O'zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish strategiyasi, uning ilmiy-nazariy asoslarini yoshlar ongiga singdirish, ularda ishonch va ye'tiqodni mustahkamlash. Mamlakat ijtimoiy-iqtisodiy strategiyasining milliy g'oya bilan bilan bog'liqligi. Mustaqillik yillarida mamlakatimizda amalga oshirilgan tub o'zgarish va islohotlarning g'oyaviy-mafkuraviy jihatdan ta'minlanishi. "Strategiya" tushunchasining g'oyaviy-ijtimoiy mazmuni. Mustaqillikni qo'lga kiritish va uni mustahkamlash.
M16	**Global ijtimoiy-iqtisodiy o'zgarishlar va O'zbekistonning rivojlanish strategiyasi.** Inqiroz tushunchasi, uning voqyelikning tabiat va jamiyat taraqqiyoti obektiv qonuniyatlariga zid kelib qolishi. Global inqiroz tushunchasi, mazmun-mohiyati. Global inqirozning umumsayyoraviy mohiyati: iqtisodiy, siyosiy, ijtimoiy, ma'naviy-ma'rifiy, yekologik, axloqiy, demografik, mehnat resurslari, moliyaviy, qadriyatlar, oila, umuminsoniy qadriyatlar, milliy-ma'naviy inqirozlarning global mohiyati. Umumiy taraqqiyot bilan yehtiyoj o'rtasidagi muvozanatning barham topishi global inqirozga olib keluvchi omil yekanligi. Insoniyat intellektual salohiyatining oshib borishi va uning ta'sirida yuzaga kelayotgan yehtiyojlari o'rtasidagi ziddiyatlar global inqirozning manbai yekanligi. Global inqirozning insoniyat istiqboliga tahdid ekanligi.
	III. Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'uloti **3-semestr. Amaliy siyosatshunoslik. (40)**
S1	Fuqarolik jamiyati tushunchasining kelib chiqishi va uning shakllanishining asoslari:
S2	Fuqarolik jamiyati fanining maqsadi, o'quv, ilmiy, amaliy va tarbiyaviy vazifalari, funktsiyalari.
S3	O'zbekistonda fuqarolik jamiyatini shakllantirish, rivojlantirish bosqichlari va istiqbollari.
S4	Fuqarolik jamiyati institutlarining davlat hokimiyati organlari ustidan jamoatchilik nazorati.
S5	Qonun ustuvorligining ta'minlanishi.
S6	Sharq va G'arb sivilizatsiyalarida fuqarolik jamiyati tushunchasiga oid o'ziga xos èndshuvlar.
S7	Sharq mamlakatlarida fuqarolik jamiyati haqidagi ilk qarashlar.
S8	Huquqiy davlat va fuqarolik jamiyatining asosiy belgilari. Fuqarolik jamiyati to'g'risidagi zamonaviy kontseptsiyalar.
S9	Fuqarolik jamiyatining modernizatsiya, postmodernizatsiya, liberalizm, neoliberalizm nazariyalari.
S10	Formatsion, sivilizatsion, modernizatsion èndashuvlar.
S11	XX asrning – 50-70 yillari zamonaviy ijtimoiy-sièsiy tizimlar nazariyasining rivojlanishi.
S12	Jamoatchilik nazorati tizimi va jamoatchilik nazoratining sub'ektlari.
S13	Jamoatchilik nazorati to'g'risidagi qonunning qabul qilinishi va uning ahamiyati.
S14	Ijtimoiy sheriklik tushunchasi va uning talqinlari.
S15	Ijtimoiy sheriklikning rivojlanishining nazariy-huquqiy asoslari. Hamkorlik va ijtimoiy sheriklik.
S16	Fuqarolik pozitsiyasi tushunchasi va uni shakllantiradigan asosiy omillar.

Mustaqil ta'limni bajarish bo'yicha talablar:
"Fuqarolik jamiyati" fani bo'yicha mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular vamustaqil ishlarning kalendar tematik rejasi

№	Mavzu nomi
1.	Fuqarolik jamiyatining asosiy belgilari va tamoyillari.
2.	G'arbda fuqarolik jamiyati shakllanishi va rivojlanishining asosiy bosqichlari va o'ziga xos xususiyatlari.
3.	Sharq mamlakatlarida fuqarolik jamiyati institutlarining o'ziga xos jihatlari.
4.	Davlat boshqaruvi va fuqarolik jamiyati institutlari o'zaro munosabatlari.
5.	Jamiyatni boshqarishda fuqarolik jamiyati institutlarining roli.
6.	Fuqarolik jamiyati ijtimoiy tuzilmasida mulkdorlar sinfining o'rni.
7.	Yoshlar muammolarini hal etishda fuqarolik jamiyati institutlarining roli
8.	Mahalliy boshqaruvda fuqarolik jamiyati institutlarining roli.
9.	Xorij va O'zbekiston fuqarolik jamiyati institutini qièsiy tahlil eting.
10.	OAV fuqarolik jamiyati instituti sifatida.
11.	Rivojlangan G'arb mamlakatlarida fuqarolik jamiyati institutlari